

Додаток 8
до наказу начальника
Харківського національного університету
Повітряних Сил імені Івана Кожедуба
19.08.2022 р. № 975

ПОЛОЖЕННЯ

ПРО АКАДЕМІЧНУ ДОБРОЧЕСНІСТЬ ТА ЕТИКУ АКАДЕМІЧНИХ ВЗАЄМОВІДНОСИН У ХАРКІВСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ПОВІТРЯНИХ СИЛ ІМЕНІ ІВАНА КОЖЕДУБА

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішенням Вченої ради
Харківського національного університету
Повітряних Сил імені Івана Кожедуба
протокол від 19.08.2022 року № 9

ЗМІСТ

1. Загальні положення	3
2. Система сприяння дотриманню принципів академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин у Харківському національному університеті Повітряних Сил імені Івана Кожедуба	4
3. Управління процесом дотримання академічної доброчесності на загальноуніверситетському та локальному рівнях	6
4. Відповідальність за дотримання академічної доброчесності	7
5. Порядок перевірки навчальних, кваліфікаційних, дисертаційних, науково-методичних та наукових робіт на наявність ознак академічного плагіату	11
6. Заходи з попередження порушень академічної доброчесності в освітньо-науковій діяльності	13
7. Прикінцеві положення	14

1. Загальні положення

1.1 Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин у Харківському національному університеті Повітряних Сил імені Івана Кожедуба (далі – Положення) визначає основні засади академічної доброчесності в освітньо-науковій діяльності університетської громади як невід’ємної складової системи забезпечення якості вищої освіти та освітнього процесу Харківському національному університеті Повітряних Сил імені Івана Кожедуба (далі – університет), при вирішенні питань кадрового забезпечення, підготовки науково-педагогічних та наукових кадрів та підвищення їх кваліфікації тощо.

1.2 Положення застосовується в частині, що не суперечить чинному законодавству, загальнодержавній та внутрішньоуніверситетській нормативній базі. У тому числі як в Положенні, так і безпосередній діяльності враховуються вимоги таких документів (зі змінами та доповненнями): Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», нормативно-правових актів Кабінету Міністрів України, чинних наказів Міністерства освіти і науки України, Статуту Харківського національного університету Повітряних Сил імені Івана Кожедуба, «Положення про організацію освітнього процесу у Харківському національному університеті Повітряних Сил імені Івана Кожедуба», «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в Харківському національному університеті Повітряних Сил імені Івана Кожедуба» іншої загальнодержавної нормативної бази.

1.3 У Положенні додатково, окрім загальнодержавної нормативної бази, використана, проаналізована (за необхідності – інтерпретована до особливостей діяльності університету) інформація з відкритих джерел електронних ресурсів – сайтів (включаючи нормативну базу) вітчизняних і закордонних закладів вищої освіти, національних та міжнародних установ і асоціацій, рекомендації Міністерства освіти і науки України, освітня і наукова періодика, дані національних та міжнародних опитувань тощо.

1.4 Зміст основних визначень, використаних Положенні, відображений в Кодексі академічної доброчесності університету.

1.5 Положення є складовою загальної нормативної бази університету, розміщується в електронному реєстрі основної чинної нормативної бази системи управління якістю діяльності університету, що є складовою розділу «Загальна інформація» офіційного сайту університету.

2. Система сприяння дотриманню принципів академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин у Харківському національному університеті Повітряних Сил імені Івана Кожедуба

Система забезпечення принципів академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин (далі – академічної доброчесності) у ХНУПС має наступні логічно взаємопов'язані між собою складові:

– Нормативну базу, яка на системному рівні описує механізми впровадження принципів академічної доброчесності в науковий та освітній процеси, заходи з забезпечення дотримання принципів академічної доброчесності, процедури попередження та боротьби з порушеннями принципів академічної доброчесності. До основних елементів нормативної бази, у тому числі, відносяться:

- Кодекс академічної доброчесності ХНУПС;
- Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин у ХНУПС;
- Положення про протидію академічному плагіату в Харківському національному університеті Повітряних Сил імені Івана Кожедуба;
- Положення про комісію з академічної доброчесності і університетську Комісію з етики та управління конфліктами;
- Інші нормативні документи, щодо здійснення відповідних видів освітньо-наукової діяльності в університеті, в яких у тому числі відображаються питання академічної доброчесності;
- Уповноважені комісії, які забезпечують популяризацію принципів академічної доброчесності, їх впровадження в освітньо-наукову діяльність університету, а також виконують наглядову та контролюючу функцію.

Серед них:

- навчальний відділ університету;
- науково-організаційний відділ;
- група сприяння академічній доброчесності;
- постійно діюча університетська Комісія з етики та управлінням конфліктами, склад якої призначається наказами начальника університету;
- комісію з контролю за додержанням принципів академічної доброчесності при розгляді наукових положень і результатів дисертаційних робіт на здобуття наукового ступеня доктора наук та доктора філософії (кандидата наук);
- сформовані комісії з академічної доброчесності, які, створюються наказами начальника університету, розпорядженнями начальника університету, директора (начальника) інституту (центру), (начальника факультету), голови організаційного комітету конференції, головного редактора наукового журналу, голови спеціалізованої вченої ради.

Для розгляду порушень академічної доброчесності здобувачами вищої освіти до складу зазначених комісій повинні обов'язково входити представники органів курсантського (студентського) та ад'юнктського

самоврядування. До складу комісій не можуть входити особи, які притягувались до академічної відповідальності за порушення академічної доброчесності. У разі встановлення факту порушення академічної доброчесності членом комісії він виводиться з її складу наказом начальника університету.

Засідання комісій вважається правомірним у разі, якщо участь у їх роботі приймає не менше двох третин членів. Рішення комісій вважаються прийнятими, якщо вони підтримані простою більшістю голосів її членів відкритим голосуванням.

Інформаційна база, за допомогою якої здійснюється популяризація принципів академічної доброчесності та підвищення рівня обізнаності всіх учасників освітньо-наукової діяльності в університеті у питаннях академічної доброчесності і основними складовими якої є:

- інформаційні та методичні матеріали, присвячених інформаційній грамотності та попередженню плагіату, які створені спільно з представниками компаній-розробників програм перевірки робіт на унікальність;

- матеріали, присвячені популяризації принципів академічної доброчесності серед осіб, що здобувають вищу освіту (банери, інфографіка, роздаткові матеріали тощо);

Інструменти впровадження принципів дотримання академічної доброчесності у освітню і наукову діяльність університету, які несуть просвітницьку функцію та за допомогою яких стає можливим попередження випадків порушення принципів академічної доброчесності, у тому числі:

- інформаційно-консультативне супроводження викладачів та здобувачів вищої освіти через створення відповідних ресурсів на сайті бібліотеки, друк буклетів та постерів, розробка та поширення відео-роликів та інша діяльність з промоції принципів академічної доброчесності;

- масові відкриті онлайн-курси «Академічна доброчесність: виклики, дії, успішні історії», «Основи інформаційної грамотності та роботи з даними»;

- впровадження в програму підвищення кваліфікації науково-педагогічних і педагогічних працівників «Етика та академічна доброчесність в освіті і науці»;

Інструменти контролю додержання принципів дотримання академічної доброчесності у освітню і наукову діяльність університету, які передбачають:

- здійснення анкетування учасників наукового та освітнього процесів на предмет порушень академічної доброчесності;

- обов'язкову перевірку наукових, навчально-методичних, кваліфікаційних та дисертаційних робіт на наявність ознак академічного плагіату відповідно до створеної нормативної бази.

3. Управління процесом дотримання академічної доброчесності на загальноуніверситетському та локальному рівнях

3.1 Управління процесом дотримання принципів академічної доброчесності на загальноуніверситетському рівні здійснює заступник начальника університету з навчальної роботи.

3.2 Вирішення основних завдань та виконання функцій здійснюється структурними підрозділами університету відповідно до напрямку їх діяльності.

3.2.1 Управління процесом дотримання принципів академічної доброчесності в освітній діяльності університету та інформування здобувачів вищої освіти і співробітників університету про неприпустимість порушення принципів академічної доброчесності, а також реалізація заходів щодо запобігання проявам академічної недоброчесності здійснюється:

- в частині дотримання принципів академічної доброчесності здобувачами вищої освіти на першому та другому рівнях вищої освіти:
 - навчальним відділом університету;
- в частині дотримання принципів академічної доброчесності здобувачами вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) та науковому рівні – науково організаційним відділом університету.

3.2.2 Управління процесом дотримання принципів академічної доброчесності при реалізації всіх напрямів наукової та науково-технічної діяльності здійснює заступник начальника університету з наукової роботи. Контроль за дотриманням принципів академічної доброчесності, реалізацію заходів щодо запобігання проявам академічної недоброчесності при здійсненні окремих напрямів наукової діяльності проводиться в частині:

- проведення захистів дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів – головами спеціалізованих вчених рад;
- виконання науково-дослідних робіт (далі – НДР), що фінансуються за рахунок державного бюджетів та/або госпдоговірних НДР - науковими керівниками НДР;
- діяльності наукових журналів університету - головними редакторами наукових журналів;
- проведення університетських заходів наукового, науково-методичного і іншого спрямування (конференції, семінари тощо) - головами оргкомітетів заходів;
- захисту прав інтелектуальної власності – відповідальним за винахідницьку та раціоналізаторську роботу в університеті.

3.2.3 Управління процесом дотримання академічної доброчесності в інституті цивільної авіації здійснює заступник декана з навчальної та наукової роботи, в науковому центрі (науково-дослідному інституті) Повітряних Сил – заступник начальника центру (інституту) з наукової роботи, на факультетах - заступник начальника факультету з навчальної та наукової роботи.

3.2.4 Популяризація принципів академічної доброчесності, інформування здобувачів вищої освіти про неприпустимість порушення принципів академічної доброчесності та реалізація заходів щодо запобігання проявам академічної недоброчесності проводиться у тому числі студентським самоврядуванням, науковим товариством курсантів (слухачів), студентів, ад'юнктів, докторантів і молодих вчених університету.

3.2.5 Інформаційно-технологічна діяльність щодо популяризації принципів академічної доброчесності, основ інформаційної грамотності та роботи з базами даних здійснюється бібліотекою університету.

4. Відповідальність за дотримання академічної доброчесності

4.1 Відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності під час здійснення освітньо-наукової діяльності покладається на здобувачів вищої освіти та співробітників університету.

4.2 Виявлення фактів порушення академічної доброчесності здобувачами вищої освіти під час здійснення освітньо-наукової діяльності здійснюється передусім викладачами (в межах дисциплін, які вони викладають) та науковими керівниками дисертаційних та кваліфікаційних робіт; факти порушення академічної доброчесності співробітниками університету виявляються передусім їх безпосередніми начальниками (керівниками), у тому числі керівництвом структурних підрозділів, спеціалізованих вчених рад, оргкомітетів конференцій, редакцій наукових журналів.

4.3 Рішення щодо академічної відповідальності за порушення академічної доброчесності може прийматись особами, зазначеними у пункті 3.

4.4 Положення, комісіями з академічної доброчесності та/або університетською Комісією з етики та управлінням конфліктами.

4.4.1 Викладач може призначати такі види академічної відповідальності для здобувачів вищої освіти, які порушили академічну доброчесність:

- зниження результатів оцінювання контрольної роботи, іспиту, заліку тощо;
- повторне проходження оцінювання контрольних робіт, іспитів, заліків тощо;
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові індивідуальні завдання, додаткові контрольні роботи, тести тощо).

4.4.2 Керівник кваліфікаційної роботи може призначати такі види академічної відповідальності для здобувачів вищої освіти, які порушили академічну доброчесність:

- зниження результатів оцінювання кваліфікаційної роботи;
- повторне виконання окремого розділу (розділів) кваліфікаційної роботи.

Деталізація академічної відповідальності може бути зазначена в регламенті дисципліни або регламенті виконання кваліфікаційної роботи.

4.4.3 Начальники (завідувачі) кафедр, декан інституту цивільної авіації, начальники факультетів можуть призначати такі види академічної відповідальності для здобувачів вищої освіти, які порушили академічну доброчесність:

- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- повторне виконання кваліфікаційної роботи;
- проведення додаткової перевірки інших робіт, автором яких є порушник.

4.4.4 Начальники (завідувачі) кафедр, декан інституту цивільної авіації, начальники факультетів, керівники структурних підрозділів та заступник начальника університету з навчальної роботи, заступник начальника університету з наукової роботи можуть призначати такі види академічної відповідальності співробітникам університету, які порушили академічну доброчесність: – проведення додаткової перевірки на наявність ознак академічного плагіату всіх робіт, автором яких є порушник; – відкликання з розгляду (друку) робіт, автором яких є порушник і підготовка яких була здійснена з порушенням академічної доброчесності.

4.4.5 Комісія з академічної доброчесності може призначати такі види академічної відповідальності: – для здобувачів вищої освіти – виключення з рейтингу претендентів на отримання академічної стипендії.

4.4.6 Університетська Комісія з етики та управлінням конфліктами (крім призначення зазначених у пунктах 4.3.1- 4.3.5 видів академічної відповідальності) може:

- призначати такі види академічної відповідальності для здобувачів вищої освіти:

– повідомлення замовників (потенційних роботодавців), батьків здобувача вищої освіти про вчинене порушення;

– позбавлення права брати участь у конкурсах на отримання стипендій;

– обмеження участі порушника в наукових дослідженнях, виключення з окремих наукових проектів;

- рекомендувати до розгляду вченою радою університету або іншими органами та посадовими особами (відповідно до розподілу повноважень) призначення для порушника таких видів академічної відповідальності:

для здобувачів вищої освіти:

– оголошення письмової догани із занесенням до особової справи порушника;

– відрахування із закладу освіти;

для співробітників університету:

– виключення із Вченої ради, дорадчих і робочих органів університету або обмеження права на участь у роботі таких органів на певний термін;

– письмове попередження;

– відмова в присвоєнні педагогічного звання, кваліфікаційної категорії;

- звільнення;
- рекомендувати до розгляду вченою радою університету (з подальшим клопотанням перед Міністерством освіти і науки України, Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, іншими відомствами на національному та міжнародному рівнях) питання щодо призначення для співробітників університету таких видів академічної відповідальності:
 - позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи займати визначені законом посади;
 - позбавлення присвоєного педагогічного звання, кваліфікаційної категорії;
 - відмова у присудженні наукового (освітньо-наукового) ступеня чи присвоєного вченого звання;
 - позбавлення присудженого наукового ступеня чи присвоєного вченого звання.

4.5 За кожне порушення академічної доброчесності здобувачі вищої освіти і співробітники університету можуть бути притягнуті як до одного, так і до кількох видів академічної відповідальності залежно від рішення вказаних вище комісій. Комісії можуть також розглядати питання щодо вчинення дій, які містять ознаки порушення академічної доброчесності, з наданням рекомендацій щодо притягнення до інших видів відповідальності, передбачених чинним законодавством України та Статуту Збройних Сил України.

4.6 Застосування конкретного виду академічної відповідальності за порушення академічної доброчесності здійснюється з урахуванням:

- визнання порушником провини у порушенні академічної доброчесності, усвідомлення ним неприпустимості подальших порушень;
- факту співпраці з комісією або відмова від співпраці під час розгляду справи про порушення;
- факту першого порушення або систематичності вчинення порушень, їх сукупності;
- ступеню впливу порушення на репутацію університету (факультету), кафедри, наукової школи тощо;
- ступеню впливу порушення на якість та подальші результати навчання (для здобувачів вищої освіти) та здійснення освітньої і наукової діяльності (для педагогічних, науково-педагогічних та наукових працівників).
- інших обставин вчинення порушення.

4.7 У разі, якщо викладач, керівник кваліфікаційної роботи, науковий керівник дисертаційної роботи, начальник кафедри, декан інституту (начальник факультету), керівник структурного підрозділу університету, заступник начальника університету, який не уповноважений приймати рішення про призначення окремих видів академічної відповідальності, виявляє факт порушення академічної доброчесності, він подає на ім'я

начальника університету клопотання про створення комісії з академічної доброчесності для розгляду порушення або про розгляд порушення університетською Комісією з етики та управління конфліктами (відповідно до повноважень комісій щодо призначення видів академічної відповідальності, які зазначені у пунктах 4.3.5-4.3.6 Положення). У клопотанні вказується обґрунтована інформація по суті порушення та пропозиція щодо виду академічної відповідальності для порушника. Не допускається подання клопотання без обґрунтованої інформації по суті порушення, з неправдивою (наклепницькою) інформацією про факт порушення, яка базується на неперевірених фактах (носить характер припущення), анонімного клопотання. Клопотання може бути також подано від імені здобувача вищої освіти у разі, якщо він став свідком порушення академічної доброчесності або готовий надати обґрунтовану інформацію щодо скоєння порушення академічної доброчесності з боку іншого здобувача вищої освіти чи співробітника університету.

4.8 Процедура розгляду факту порушення академічної доброчесності комісією з академічної доброчесності або університетською Комісією з етики та управління конфліктами складається з таких етапів: – інформування особи про підозру у скоєнні порушення академічної доброчесності; – проведення службового розслідування; – підготовка наказу по результату службового розслідування з висновками та визначенням виду академічної відповідальності.

4.9 Розгляд факту порушення академічної доброчесності проводиться конфіденційно з інформуванням про хід розгляду справи лише членів комісій, керівника структурного підрозділу та особи, що підозрюється у скоєнні порушення академічної доброчесності. При цьому особа, що підозрюється у скоєнні порушення академічної доброчесності, має право:

- ознайомитись із матеріалами, що розглядаються комісією, наказом про результати службового розслідування та іншою інформацією, яка відноситься до розгляду факту порушення;

- за власною ініціативою чи запитом комісії надавати письмові пояснення по суті справи, відмовитись від пояснень у разі запиту на їх надання від комісії;

- бути присутньою на засіданні комісії на етапі розгляду питання про притягнення її до академічної відповідальності.

4.10 Комісія з академічної доброчесності або університетська Комісія з етики та управління конфліктами розглядає порушення і виносить своє рішення на підставі обґрунтованої інформації по суті порушення, результатами службового розслідування та з урахуванням пункту 4.5 Положення.

4.11 У разі незгоди з рішенням особи, яка призначає конкретний вид академічної відповідальності за пунктами 4.3.1-4.3.4 Положення, або відповідної комісії щодо притягнення до академічної відповідальності особа, що звинувачена у порушенні, має право на апеляцію. Апеляція подається

особисто порушником на ім'я начальника університету у десятиденний термін після оголошення рішення комісії. У разі надходження апеляції, ініціатором якої є здобувач вищої освіти, що навчається в університеті, або співробітник університету, розгляд апеляції здійснюється апеляційною комісією, створеною за наказом начальника університету. У разі надходження апеляції за заявами сторонніх осіб розгляд апеляції здійснюється за наказом начальника університету університетською Комісією з етики та управлінням конфліктами.

4.12 Апеляція розглядається відповідною комісією у тижневий термін з наступного дня після виходу наказу начальника університету про розгляд апеляції, якщо інший термін не зазначено в наказі. Висновки комісії оформлюються відповідним протоколом та подаються на розгляд начальнику університету (або уповноважений ним особі), який приймає остаточне рішення щодо результатів розгляду порушення (призначення виду академічної відповідальності, рекомендація щодо розгляду питання про призначення виду академічної відповідальності Вченою радою, тощо).

5. Порядок перевірки навчальних, кваліфікаційних, дисертаційних, науково-методичних та наукових робіт на наявність ознак академічного плагіату

5.1 Перевірці на наявність ознак академічного плагіату обов'язково підлягають: – навчальні (курсіві роботи (проекти), реферати тощо) та кваліфікаційні (атестаційні роботи (проекти)), дисертаційні роботи здобувачів вищої освіти, які на етапі подання роботи до захисту перевіряються безпосередньо науковим керівником (керівником) навчальної/кваліфікаційної/дисертаційної роботи або відповідальними на кафедрі (за приналежністю роботи, яка перевіряється), що призначаються у встановленому порядку; – науково-методичні роботи (підручники, навчальні посібники, конспекти лекцій, методичні вказівки), монографії, а також електронні твори (колекції матеріалів, дистанційні курси, масові відкриті онлайн курси тощо), які на етапі рецензування перевіряються відповідальними на кожній кафедрі (за приналежністю роботи, яка перевіряється), що призначаються у встановленому порядку; – наукові роботи (рукописи статей, тези доповідей, які надходять до редакцій наукових журналів або оргкомітетів заходів наукового, науково-технічного і науково-методичного спрямування (конференцій, семінарів, далі – конференцій), дисертації), які на етапі подання роботи в редакційну колегію журналу, в оргкомітет конференції, до розгляду спеціалізованою вченою радою (залежно від типу роботи) перевіряються відповідальним секретарем наукового журналу (відповідальним секретарем конференції, секретарем спеціалізованої вченої ради) або іншими особами, що призначаються розпорядженням головного редактора наукового журналу (голови організаційного комітету конференції, голови спеціалізованої вченої ради, начальника факультету (наукового центру (науково-дослідного інституту),

або начальника кафедри) відповідно до типу роботи; – заключні звіти за результатами виконання НДР, які перед поданням на затвердження перевіряються науковим керівником НДР або іншими особами, що можуть призначатися розпорядженням заступника начальника університету з наукової роботи. Перевірка всіх видів робіт на наявність ознак академічного плагіату обов'язково передує всім іншим процедурам розгляду.

5.2 Перевірка всіх видів робіт (крім тих, що містять інформацію з обмеженим доступом) проводиться за допомогою програмно-технічних засобів (далі – програми), які дозволяють згенерувати звіт за результатами перевірки (далі – звіт) зі встановленням факту наявності чи відсутності текстових та (або) ілюстративних запозичень.

5.3 Програми можуть знаходитись у відкритому доступі або надаватись університету компаніями-розробниками на платній чи безоплатній основі.

5.4 Алгоритм перевірки роботи на наявність ознак академічного плагіату визначається окремим наказом начальника університету.

5.5 У разі, якщо за результатами відповідного аналізу звіту перевірки роботи на наявність ознак академічного плагіату встановлено коректність посилань на першоджерело для текстових та/або ілюстративних запозичень, то робота (залежно від її типу) допускається до захисту, рецензування або розгляду, рекомендується до друку, вважається такою, що пройшла внутрішнє рецензування.

5.6 Доцільність більш детального аналізу роботи визначає особа, відповідальна за перевірку. За необхідності для детального аналізу робіт можуть залучатись експерти:

для навчальних та кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти, науково-методичних робіт, монографій, електронних творів:

– з числа висококваліфікованих спеціалістів, що працюють на кафедрі. За необхідності до складу комісії залучаються представники кафедр факультету, представники кафедр інших факультетів;

для наукових робіт:

– з числа членів редакційної колегії розпорядженням головного редактора наукового журналу, з числа членів організаційного комітету розпорядженням голови організаційного комітету конференції, з числа членів спеціалізованої вченої ради розпорядженням голови спеціалізованої вченої ради, з числа висококваліфікованих спеціалістів, що працюють на кафедрі (науковому підрозділі) розпорядженням начальника факультету (наукового центру (науково-дослідного інституту) або начальника кафедри (наукового підрозділу) (залежно від типу роботи);

– виконання НДР, що фінансуються за рахунок державного бюджету та госпдоговірних робіт:

– з числа провідних вчених університету із відповідної галузі знань або наукового напрямку.

5.7 Якщо в результаті детальної перевірки роботи встановлено наявність незначних технічних помилок, що виявлені в оглядовій частині

роботи, яка не описує безпосереднє авторське дослідження, виявлені текстові, ілюстративні запозичення та парафраза без належного посилання на першоджерело, така робота повертається автору на доопрацювання з можливістю надання на повторну перевірку. Причини повернення роботи зазначаються у протоколі перевірки. Після виправлення всіх зауважень відповідальний за перевірку (за необхідністю – із залученням експерта) проводить повторний детальний аналіз роботи та, у разі позитивного рішення (залежно від типу роботи), вона допускається до захисту, рецензії або розгляду, рекомендується до друку.

5.8 Якщо в результаті детальної перевірки роботи відповідальним за перевірку (за необхідністю – із залученням експерта) встановлено факт наявності навмисних текстових та ілюстративних спотворень, спроб укриття запозичень, наявності у роботах ідей та наукових результатів, які отримані іншими авторами або інші прояви академічного плагіату, то вона (залежно від типу роботи) не допускається до захисту, рецензування або розгляду, не рекомендується до друку, вважається такою, що не пройшла внутрішнє рецензування. В такому випадку автор (автори) роботи притягаються до академічної відповідальності. Причини недопущення роботи до захисту рецензування або розгляду (відсутність рекомендації до друку), а також вид академічної відповідальності зазначаються у протоколі перевірки. Залежно від запропонованого виду академічної відповідальності рішення приймається уповноваженою особою або комісією у відповідності до пункту 4.3 Положення. У разі виявлення зазначених вище фактів при перевірці заключних звітів за результатами виконання НДР, вони рекомендуються для обов'язкового доопрацювання авторським колективом (без виділення додаткового фінансування).

5.9 У разі надходження апеляції за заявами сторонніх осіб або незгоди автора (авторів) роботи з результатами перевірки процедура подання та розгляду апеляції визначається пунктами 4.10 і 4.11 Положення.

6. Заходи з попередження порушень академічної доброчесності в освітньо-науковій діяльності.

Попередження порушень принципів академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин в академічному середовищі університету здійснюють навчальний відділ та науково-організаційний відділ університету проведенням комплексу профілактичних заходів, основні з яких полягають в:

- інформуванні здобувачів вищої освіти та співробітників університету про необхідність дотримання правил Кодексу корпоративної культури університету, Кодексу (Кодексів) академічної доброчесності, виконання цього Положення та інших загальнодержавних і внутрішньоуніверситетських нормативних документів, правил академічної етики;

- підписанні здобувачами вищої освіти та співробітниками університету Декларації про дотримання принципів академічної доброчесності;

- організації заходів з популяризації основ інформаційної культури;
- викладанні основ академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин в окремому блоці дисципліни “Правознавство”;
- формуванні завдань для навчальних та кваліфікаційних робіт з використанням педагогічних інновацій, що сприяють розвитку творчого підходу здобувачів вищої освіти до їх виконання;
- розповсюдженні методичних матеріалів з уніфікованим визначенням вимог щодо належного оформлення посилань на використані у письмових роботах;
- щорічному проведенні заходів з питань впровадження академічної доброчесності в освітньо-наукову діяльність університету для здобувачів вищої освіти та співробітників університету;
- проведенні семінарів з представниками компаній-розробників програм перевірки робіт на наявність ознак академічного плагіату для здобувачів вищої освіти, наукових, науково-педагогічних і педагогічних працівників (окремо для кожної групи);
- створенні інформаційних та методичних матеріалів, присвячених інформаційній грамотності та попередженню плагіату;
- розробці спільно з представниками роботодавців інформаційних матеріалів щодо корпоративної культури на робочому місці та переваг чесного навчання;
- створенні та розміщенні в університеті матеріалів, присвячених популяризації принципів академічної доброчесності серед осіб, що здобувають вищу освіту або науковий ступінь (банери, інфографіка, відео ролики, роздаткові матеріали тощо);
- розміщенні в навчальному середовищі MOODLE університету кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти (в обов’язковому порядку після їх захисту), наукових та методичних робіт науково-педагогічних працівників для забезпечення прозорості, чесності, відповідальності та інших принципів академічної доброчесності.

7. Прикінцеві положення

7.1 Положення вводиться в дію з наступного дня після його затвердження наказом начальника університету.

7.2 Зміни та доповнення до Положення можуть вноситися наказом начальника університету або наказом начальника університету за рішенням Вченої ради університету. У такому ж порядку Положення скасовується.

7.3 Відповідальність за актуалізацію Положення та контроль за виконанням його вимог несуть посадові особи університету відповідно до їх функціональних обов’язків.

Начальник Харківського національного університету
Повітряних Сил імені Івана Кожедуба
бригадний генерал

Андрій БЕРЕЖНИЙ